

Clui academiștan
Șon Tighineanu
Președinte Interimar
al A & M

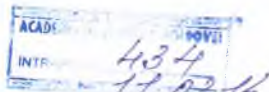
Demers

Subsemnatul, Petruche Mihail, membru al grupului de juristi care au adresat conducerii Republicii Moldova. Va solicitarea de a imita procedura de interpretare a unor norme din Codul cu privire la știri și ziare, prin prezentul, solicit să dispune și plasarea textului solicitat în menționată pe pagina WEB a A & M, precum și difuzarea textului în adresa tuturor membrilor A & M.

Cu respect,

Petruche Mihail

Șon Petruche
11.03.2014

*Domnului Nicolae Timofti,
Președintele Republicii Moldova*

*Domnului Igor Corman,
Președintele Parlamentului Republicii Moldova,*

*Domnului Iurie Leanca,
Prim-ministru al Republicii Moldova*

STIMAȚI DOMNI,

Noi, subsemnații, am considerat necesar să ne adresăm public cu acest mesaj, pomind de la faptul ca problemele abordate ar trebui să prezinte interes pentru societate.

Subiectul mesajului ține de activitatea instituției științifice supreme a țării – Academia de Științe a Moldovei. Ghemul de probleme, legate de activitatea acestei instituții publice, în opinia noastră, reflectă întocmai lacunele și dificultățile administrării caracteristice, practic, tuturor autorităților publice, de la Parlament, până la primării. Suntem convinși că aveți la dispoziție toată informația necesară și cunoașteți cu lux de amănunte situația de la AȘM.

La Academie se face spectacol, ceremonii solemne, ceea ce a transformat-o într-un panteon evasi științific, în cadrul căruia se acordă titluri “științifice”, se țin lecții “academice”, destinate publicului larg, se desfășoară conferințe și workshop-uri internaționale, dar prea puțin suport real se acordă însăși cercetării științifice.

De la intrarea în vigoare în 2004 a Codului cu privire la știință și inovare, adoptat la insistența actualului Președinte al Academiei, a fost afectat sistemul de cercetări științifice universitare, fiind monopolizat tot sistemul de cercetări științifice sub egida AȘM, pentru care statul alocă din an în an tot mai multe mijloace, dar rezultatele se lasă așteptate deja 10 ani. Din informația accesibilă rezultă că majoritatea proiectelor științifice de anvergură au eșuat. Pe parcursul a 10 ani statul, după datele noastre, a finanțat AȘM cu peste 2,8 mld. lei, dar carul a rămas tot acolo. Nu întâmplător, în culoarele puterii apar întrebări de genul, - ne mai trebuie oare Academia de Științe în actualul format, dacă ea nu este utilă pentru societate, dacă performanțele științifice se datorează în cea mai mare parte entuziasmului unor fanatici individuali ai științei?

De rând cu ineficiența științifică, în ultima perioadă, au fost făcute publice mai multe cazuri de abateri grave în procesul de administrare a patrimoniului și a mijloacelor financiare ale AȘM, toate acestea fiind legate de numele Președintelui Academiei și/sau de membrii familiei acestuia. Noi doar constatăm. Aprecierile, calificările țin de competența organelor abilitate.

În context, actualmente la AȘM și în jurul acesteia se face mare forfotă în legătură cu alegerea Președintelui Academiei. Problema cheie este – are sau nu are actualul Președinte, academicianul Gheorghe Duca, dreptul de a candida pentru a treia oară la funcția de Președinte al AȘM? Mai multă lume își expune opinia. O parte afirmă că are acest drept, o altă parte – că nu-l

are. Concomitent, dl Duca a bătut și continuă să bată la ușile celor mai înalte birouri ale puterii pentru a-și asigura condiții garantate și favorabile participării la scrutinul academic-prezidențial. Dânsul deja flutură în fața academicienilor cu textul unui aviz consultativ al Comisiei juridice parlamentare, din care rezultă că domnia sa are dreptul să participe la scrutinul respectiv, percepend avizul menționat drept “carte verde” pentru instaurarea la cârma Academiei a unei dinastii familiale “academice.”

Exprimându-ne respectul adecvat față de avizul Comisiei parlamentare de profil, constatăm că concluziile acesteia sunt categorice și mai imperative decât însăși normele Codului cu privire la știință și inovare. Astfel, Comisia conchide în două rânduri că “Legea nouă în mod imperativ stabilește că calcularea consecutivității mandatului nu se va lua în calcul la aplicarea normelor art.82-84 din Cod.” și “că numărarea consecutivității mandatelor deținute de o persoană, care anterior a deținut un mandat de Președinte al Academiei de Științe, se stabilește în exclusivitate de prevederile art.82 din Cod, prevederile legii vechi nefiind aplicabile la acest exercițiu.”

Analiza complexă, sistemică și logică a art.11 alin.(2) din Legea nr.1181 din 27.07.2000 cu privire la Academia de Științe a Moldovei, art.82-84 și 164 din Codul cu privire la știință și inovare nr.259-XV din 15.07.2004 impune concluzia că actualul Președinte al AȘM nu are dreptul să pretindă la al treilea mandat, deoarece:

a) - norma prin care se stabilește principiul rotației funcției de Președinte al AȘM și, respectiv, limitarea deținerii acestei funcții cel mult două mandate, este o norma imperativa, constantă, menținută în ambele legi, veche și nouă. Mai mult, Legea nouă (Codul) oferă o condiție mai favorabilă deținătorului acestei funcții prin prelungirea duratei mandatului de la 4 la 6 ani;

b) - în acest sens, acțiunea și aplicarea normei precitate nu este condiționată de oricare alți factori cum ar fi: modificarea parțială sau totală a legii, calitățile personale ale deținătorului funcției, sau a candidaților la această funcție etc.;

c) - stabilitatea permanentă a acestei norme a fost și rămâne a fi determinată de necesitatea evitării și dezrădăcinării unor fenomene negative și distructive cum ar fi conservatismul, stagnarea, cumetrismul, corupția, ineficiența, iresponsabilitatea și altele;

d) - în acest context, considerăm că este foarte reprobabilă aplicarea principiilor de retroacțiune sau ultraacțiune a normei respective, dat fiind că, în opinia noastră, prin stabilirea normei ambigue la art.164 alin.(3) din legea nouă (Codul), precum că “după expirarea mandatului conducerii Academiei de Științe, prevăzut în alin.(2), consecutivitatea mandatelor președintelui, vicepreședinților și secretarului științific va decurge în conformitate cu art.82-84 ale prezentului Cod”, legiuitorul a anihilat acțiunea și aplicarea necondiționată a normei-principiu privind obligativitatea rotației și limitarea deținerii funcției de Președinte al AȘM cel mult două mandate consecutive.

Astfel, a apărut o contradicție principală între o normă fundamentală, menținută de legiuitor în ambele legi și o norma tranzitorie și cazuistică din noua lege, care prezintă sens și interes doar pentru actualul Președinte al AȘM.

Avem convingerea că și de această dată și în această lege nouă s-a procedat ca în alte cazuri în care Parlamentul s-a lăsat antrenat în procesul de a face legea potrivită pentru persoana potrivită, ignorându-se principiile fundamentale necesare pentru funcționarea eficientă a unui sistem democratic de administrare a treburilor publice, ceea ce conduce, de regulă, la consecințe negative.

Având în vedere circumstanțele menționate, ținând cont de faptul că înlăturarea contradicțiilor depistate/existente în textul unei legi ține de competența exclusivă a Parlamentului, fie prin operarea de modificări, fie prin interpretarea adecvată și univocă a normelor vizate, ținând cont că procedura de alegere a Președintelui AȘM a demarat, solicităm domniilor Voastre să faceți uz de prerogativele legale disponibile pentru a iniția, cât mai curând posibil, procedura de interpretare oficială a normelor cuprinse în art. 82-84 în raport cu prevederile art. 164 alin.(2) și (3) din Codul cu privire la știință și inovare, în scopul excluderii interpretărilor și speculațiilor subiective, creării condițiilor egale și necesare pentru fiecare dintre candidații înscrși în scrutinul academic.

Solicităm respectuos să ne informați despre rezultatele examinării prezentei cereri.

Cu înaltă considerație,

Subsemnații

Petrache Mihail, jurist, dr. Petrache

Nicolae Osmochescu, prof. universitar dr. în drept

Alexandru Burian, profesor universitar, dr. hab. în drept

Oazu Nambai, analist politic, J.P.P.

Natalia Chiriac, conf. univ., dr. în drept

Sergiu Cocișanu, dr. în dr., profesor universitar

George Ștefănescu, exp. judecătoresc

Josif Roman, dr. în drept

Ștefan Pădăreț, dr. în drept

Ștefan Pădăreț, dr. în drept

Ștefan Pădăreț, dr. în drept

Ștefan Pădăreț, dr. în drept

10.03.2014